

Reinhard Lauer. Schriftenverzeichnis 1958–2000. Hg.: Anke BRUHN und Walter KROLL. Seminar für Slavische Philologie der Georg-August-Universität Göttingen, 2000. 61 l. /Das Blauer Turm 15./

A valóban kék színű, az egyetemi kék „torony”-ban elhelyezett szláv szeminárium európai hírvű professzora, a russzistaként, jugoszlavistaként nagy nevet szerzett Reinhard Lauer 65. születésnapjára állították össze életmű-bibliográfiáját munkatársai-tanítványai. Ez a valóban szép szokás, amely tudománytörténet egyben, nemcsak tiszteletadás, hanem egy diszciplína önismeretéhez feltétlenül szükséges vállalkozás. S bár némileg egyszerűbb formában, egyes magyar egyetemeken szintén honos. (Legyen szabad ezúttal a Debreceni Tudományegyetem ilyen irányú kezdeményezéseit említenem: önálló kötetben, ám szerényebb kivitelű formában a kerek évfordulóhoz ért mesterprofesszorok életművének bibliográfiájával örvendeztetnek meg, és szerénytelenül említem meg az általam szerkesztett *A kultúrákötés dilemmái* című tanulmánygyűjteményt, amelynek függelékében Vajda György Mihálynak az utóbbi 15 esztendőben publikált munkái jegyzékét közöljük.) A közös név- és tárgymutatóval ellátott göttingai kötet nem pusztán egy nagyívű tudósi pálya áttekintésével szolgál, hanem elgondolkodtat a személyi bibliográfiák elrendezhetőségéről is. A 497 tétel impozáns teljesítmény, 42 esztendő kutatásaiba egy ezer oldalas orosz irodalomtörténet éppúgy belefér, mint a németen kívül szerbül, horvátul, szlovákul, dánul stb. megjelentetett könyvek, tanulmányok, kritikák, kutatási beszámolók. Lauer professzor sokrétű munkássága arra ösztönözte a bibliográfia szerkesztőit, hogy a kronológia betartásával a műfaji osztályozást vállalják, méghozzá a külső szempontok (terjedelem, önálló kötet stb.) szerinti csoportosítást. A nálunk ismert értekezés-alakzatok közül: a könyvek, a szerkesztések, a folyóiratban, többszerzős kötetben közölt értekezések, a recenziók kapnak helyet, ebbe a rovatba soroltnak az újságcikkek is, valamint a nálunk kevésbé ismert „mél-

tatások” (a szó 'laudatio' értelmében), továbbá munkabeszámolók, interjúk, fordítások – és a Lauer professzor „kitalálta” (alapította) ama sorozat darabjai, amelynek kifejező német címe: Vorlesungsbegleithefte (Broschüren), magyarul kissé nehézkesen-magyarázkodva adható vissza: az egyetemi (évfolyam)-előadásokhoz mellékelt füzetek, 25–40 lap terjedelemben, amelyek további tájékoztatást kínálnak az érdeklődő diákságnak az adott szemeszter anyagával kapcsolatban. Itt jegyzem meg, hogy külön rovatba kerülnek a lexikon-szócikkek, amelyek nem kizárólag írók biográfiáját mutatják be, hanem művek ismertetését is vállalják, például a *Kindlers Literatur Lexikon* részére. Nem pusztán „tartalmi” kivonatot adnak, hanem elemzési szempontokat is fölvezolnak.

Egyetlen hiányérzetemnek tudok csak hangot adni. Ezt azonban kissé messzebből indulva tudom elfogadhatóvá tenni. Egy nemzetközi hírvű és a nemzetközi tudományos megosztásban oly tevékeny, szervező tudós, mint Lauer professzor, egy-egy tanulmányát nemcsak egy nyelven teszi közzé, hanem anyanyelvén kívül más országok nyelvén is. Lényegében kisebb (nagyobb?) változtatásokkal, de ugyanarról a tanulmányról van szó. Az említett debreceni példára hivatkozva jegyzem meg, hogy talán szerencsés lett volna ide- meg odautalással el látni a vonatkozó tételeket; kitetszett volna, hogy mely értekezések keltettek nagyobb visszhangot, olyannyira, hogy fordításban másutt is megjelentek. A névmutató természetesen ebben is segítségünkre van, így a hiányérzet egyben a recenzensi maximalizmusnak is példája.

A magam részéről (akit a szlavisztika szerföltt érdekel) ezt a bibliográfiát kiváló „segédeszköz”-ként tartom számon; úgy fogom használni ezt a füzetet; arra gondolva, hogy ha majd személyi bibliográfiát készítek, lektorálok, szerkesztek, tudom, milyen mintát kell követnem. Az igen alapos tudós Lauer professzor életmű-bibliográfiája így a tudománytörténeti szerep mellett a bibliográfia gyakorlata számára is fontos.

FRIED ISTVÁN